

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. balandžio 30 d.*

„Telekomunikacijų sektorius — Elektroninių ryšių tinklai ir paslaugos — Laisvė teikti paslaugas — SESV 56 straipsnis — Direktyva 2002/21/EB — Tarpvalstybinis radijo ir televizijos programų paketo paslaugos teikimas — Sąlyginė prieiga — Nacionalinių reguliavimo institucijų kompetencija — Registracija — Pareiga įsisteigti“

Byloje C-475/12

dėl *Fővárosi Törvényszék* (Vengrija) 2012 m. rugsėjo 27 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2012 m. spalio 22 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

UPC DTH Sàrl

prieš

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökhelyettese

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta, teisėjai J. L. da Cruz Vilaça (pranešėjas), G. Arestis, J.-C. Bonichot ir A. Arabadžiev,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. lapkričio 20 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *UPC DTH Sàrl*, atstovaujamos *ügyvédek* G. Ormai, D. Petrányi, Z. Okányi, P. Szilas ir E. Csapó,
- *Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökhelyettese*, atstovaujamos N. Beke, padedamos G. Molnár-Bíró,
- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos K. Szijjártó bei Z. Fehér, G. Koós,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jacobs ir T. Materne,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir T. Müller,
- Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos D. Kriauciūno ir D. Stepanienės,

* Proceso kalba: vengrų.

- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. Bulterman ir C. Wissels,
 - Rumunijos vyriausybės, atstovaujamos M. R.-H. Radu, R.-I. Munteanu, I. Bara-Bușilă ir R. I. Hatieganu,
 - Slovakijos vyriausybės, atstovaujamos B. Ricziová,
 - Europos Komisijos, atstovaujamos G. Braun bei L. Nicolae ir K. Talabér-Ritz,
- susipažinęs su 2014 m. sausio 30 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL L 108, p. 33; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 349), iš dalies pakeistos 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL L 337, p. 37, toliau – Pagrindų direktyva), 2 straipsnio c ir f punktų ir SESV 56 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *UPC DTH Sàrl* (toliau – UPC), pagal Liuksemburgo teisę įsteigtos bendrovės, ir *Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökhelyettese* (Nacionalinės ryšių ir žiniasklaidos institucijos vicepirmininkas, toliau – NMHH) ginčą dėl prieš UPC pradėtos Vengrijos elektroninių ryšių rinkos priežiūros procedūros.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 1998 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/84/EB dėl sąlygine prieiga grindžiamų paslaugų ir sąlyginės prieigos paslaugų teisinės apsaugos (OL L 320, p. 54; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 3 t., p. 147) 1 straipsnyje nustatyta:

„Šia direktyva siekiama suderinti valstybių narių nuostatas dėl priemonių prieš neteisėtas priemones, kuriomis galima be leidimo prisijungti prie apsaugotųjų paslaugų.“

Nauja elektroninių ryšių paslaugų reguliavimo sistema

- 4 Naują elektroninių ryšių paslaugų reguliavimo sistemą (toliau – NRS) sudaro Pagrindų direktyva ir keturios specialios direktyvos, tarp jų: 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų direktyva) (OL L 108, p. 21; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 337), iš dalies pakeista Direktyva 2009/140 (toliau – Leidimų direktyva), 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva) (OL L 108, p. 7; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 323), iš dalies pakeista Direktyva 2009/140 (toliau – Prieigos direktyva), ir 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų direktyva) (OL L 108,

p. 51; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 367), iš dalies pakeista 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/136/EB (OL L 337, p. 11, toliau – Visuotinių paslaugų direktyva).

– Pagrindų direktyva

5 Pagrindų direktyvos 7 konstatuojamoje dalyje nustatyta:

„Šios direktyvos ir specifinių direktyvų nuostatos nekliudo kiekvienai valstybei narei imtis būtinų priemonių savo esminių saugumo interesų ir valstybės politikos bei visuomenės saugumo apsaugai užtikrinti ir leisti tirti bei atskleisti kriminalinius nusikaltimus ir kelti dėl jų bylas, taip pat nekliudo nacionalinėms reguliavimo institucijoms nustatyti konkrečius proporcingus įpareigojimus, taikomus elektroninių ryšių paslaugų teikėjams.“

6 Tos pačios direktyvos 1 straipsnio 1–3 dalyse nustatyta:

„1. Ši direktyva nustato elektroninių ryšių paslaugų, elektroninių ryšių tinklų, susijusių priemonių ir susijusių paslaugų reguliavimo suderintą sistemą <...>. Ji nustato nacionalinių reguliavimo institucijų užduotis ir procedūras, kurios užtikrintų, kad reguliavimo sistema būtų suderintai taikoma visoje Bendrijoje.

<...>

3. Ši direktyva ir specifinės direktyvos nepažeidžia priemonių, taikomų Bendrijos ar nacionaliniu lygiu laikantis Bendrijos teisės, kuriomis siekiama bendros svarbos tikslų, ypač susijusių su turinio reguliavimu ir audiovizualine politika.“

7 Pagrindų direktyvos 2 straipsnyje „Sąvokos“ nustatyta:

Šioje direktyvoje:

a) „elektroninių ryšių tinklas“ – perdavimo sistemos <...> kurie leidžia perduoti signalus laidais, <...> ar kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis, įskaitant palydovinius tinklus <...>;

<...>

c) „elektroninių ryšių paslauga“ – paslauga, paprastai teikiama už atlygį, kuri visa ar didžiąja dalimi susideda iš signalų perdavimo elektroninių ryšių tinklais, įskaitant telekomunikacijų paslaugas ir perdavimo paslaugas tinklais, naudojamais transliavimui, išskyrus elektroniniais ryšių tinklais ir paslaugomis perduodamo turinio teikimo ar redakcinės jo kontrolės paslaugas; į šią paslaugą neįeina informacinės visuomenės paslaugos, apibrėžtos Direktyvos 98/34/EB 1 straipsnyje, kurios visos ar didžiąja dalimi susideda iš signalų perdavimo elektroninių ryšių tinklais;

<...>

ea) „susijusios paslaugos“ – su elektroninių ryšių tinklu ir (arba) elektroninių ryšių paslauga susijusios paslaugos, kurios leidžia ir (arba) padeda teikti paslaugas pasitelkiant tą tinklą ir (arba) paslaugą arba galėtų tai daryti ir kurios apima, *inter alia* <...> kontroliuojamojo prisijungimo [sąlyginės prieigos] sistemas <...>;

f) „sąlyginės prieigos sistema“ – bet kuri techninė priemonė ir (arba) susitarimas, leidžiantis naudotis apsaugotąją radijo ar televizijos transliavimo paslauga, teikiama suprantama forma tik gavus abonementinį ar kitokios formos išankstinį individualų leidimą;

<...>

k) „abonentas“ – bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra sutarties su viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėju dėl tokių paslaugų teikimo šalis;

<...>“

- 8 Iš Pagrindų direktyvos 8 straipsnio 1 dalies matyti, kad valstybės narės įpareigos užtikrinti, kad nacionalinės reguliavimo institucijos imtųsi visų pagrįstų priemonių, skirtų konkurencijai elektroninių ryšių paslaugų teikimo srityje skatinti, vidaus rinkai plėtoti ir rūpintis Europos Sąjungos piliečių interesais, ir kad šios priemonės būtų proporcingos siekiamam tikslui.

– Leidimų direktyva

- 9 Ginčijamos direktyvos 15 konstatuojamoji dalis yra išdėstyta taip:

„Sąlygos, kurias galima nustatyti bendrajame leidime ir specifinėse naudojimosi teisėse, turėtų griežtai apsiriboti tik tuo, kas būtina, kad būtų laikomasi reikalavimų ir įpareigojimų pagal Bendrijos teisę ir nacionalinę teisę, suderintą su Bendrijos teise.“

- 10 Leidimų direktyvos 3 straipsnio „Elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrasis leidimas“ 2 ir 3 dalyse nustatyta:

„2. Elektroninių ryšių tinklų ar elektroninių ryšių paslaugų teikimui gali būti taikomas bendrasis leidimas nepažeidžiant specifinių įpareigojimų, nurodytų 6 straipsnio 2 dalyje, ar naudojimo teisių, nurodytų 5 straipsnyje. Galima reikalauti, kad, prieš pradėdama naudotis teisėmis pagal leidimą, įmonė apie tai praneštų, bet negalima reikalauti, kad ji gautų nacionalinės reguliavimo institucijos atskirą sprendimą ar kitą kokią administracinę aktą. Pranešusi, jei pranešimo reikalaujama, įmonė gali pradėti veiklą laikydamosi prireikus 5, 6 ir 7 straipsnių nuostatų dėl naudojimo teisės.

Neturi būti reikalaujama, kad įmonės, teikiančios tarpvalstybines elektroninių ryšių paslaugas keliose valstybėse narėse padalinių turinčioms įmonėms, atitinkamoje valstybėje narėje pateiktų daugiau negu vieną pranešimą.

3. Šio straipsnio 2 dalyje minėtas pranešimas – tai tik juridinio ar fizinio asmens pareiškimas nacionalinei reguliavimo institucijai apie ketinimą pradėti teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas ir pati svarbiausia informacija, kurios reikia, kad nacionalinė reguliavimo institucija galėtų sudaryti elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjų registrą ar sąrašą. Ši informacija – tai yra informacija, būtina teikėjo tapatybei nustatyti, tokia kaip, pavyzdžiui, bendrovės registracijos numeris ir teikėjo kontaktinis asmuo, teikėjo adresas, trumpas tinklo ar paslaugos aprašymas ir numatyta veiklos pradžios data.“

- 11 Leidimų direktyvos 6 straipsnio, pavadinto „Bendrojo leidimo ir radijo dažnių bei numerių naudojimo teisių sąlygos ir specifiniai įpareigojimai“, 1 ir 3 punktuose nustatyta:

„1. Bendrajam leidimui teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas ir teisėms naudoti radijo dažnius bei numerius galima taikyti tik tas sąlygas, kurios atitinkamai išvardytos priede <...>. Tokios sąlygos turi būti <...> nediskriminacinės, proporcingos ir skaidrios.

<...>

3. Bendrajame leidime nurodomos tik tos sąlygos, kurios yra specifinės tam sektoriui ir išvardytos priedo A dalyje; jame neturi būti dubliuojamos sąlygos, taikomos įmonėms pagal kitus nacionalinius teisės aktus.“

12 Leidimų direktyvos 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Nepažeisdamos informacijos ir atskaitomybės įpareigojimų pagal kitokius negu bendrasis leidimas nacionalinius teisės aktus, nacionalinės reguliavimo institucijos gali iš įmonių reikalauti tik proporcingos ir pagrįstos informacijos pagal bendrąjį leidimą ryšium su naudojimo teisėmis <...>.“

13 Leidimų direktyvos A dalies 8 punkte nurodomos specifinės vartotojo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje sąlygos.

– Prieigos direktyva

14 Prieigos direktyvos 9 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Pagal 8 straipsnio nuostatas nacionalinės reguliavimo institucijos gali nustatyti prieigai ir (arba) sujungimui taikomus skaidrumo įpareigojimus ir reikalauti, kad operatoriai viešai skelbtų konkrečią informaciją, kaip, pavyzdžiui, apskaitos informacija, techninės specifikacijos, tinklo charakteristikos, jų teikimo ir naudojimo sąlygos <...>.“

– Direktyva 2009/140

15 Direktyvos 2009/140 5 konstatuojamoji dalis išdėstyta taip:

„Plėtojantis konkurencijai rinkose siekiama palaipsniui mažinti konkretiems sektoriams taikomas *ex ante* taisykles, o galiausiai siekiama, kad elektroninius ryšius reglamentuotų tik konkurencijos teisės nuostatos. Atsižvelgiant į tai, kad elektroninių ryšių rinkose pastaraisiais metais labai išaugo konkurencija, labai svarbu, kad *ex ante* reglamentuojančio pobūdžio įpareigojimai būtų nustatyti tik tais atvejais, kai nėra veiksmingos ir tvarios konkurencijos.“

Vengrijos teisė

16 NRP į Vengrijos teisę buvo perkeltas, be kita ko, 2003 m. Įstatymu Nr. C dėl elektroninių ryšių (*Az elektronikus hírközlésről szóló törvény, Magyar Közlöny 2003/136 (XI.27)*).

17 Šio įstatymo 1 straipsnyje teigiama:

„Šis įstatymas taikomas:

- a) bet kokiais Vengrijos Respublikos teritorijoje vykdomai arba į joje plėtojamai elektroninių ryšių veiklai, taip pat bet kuriai veiklai, kai signalai transliuojami naudojant radijo bangos dažnius;
- b) visiems fiziniams ir juridiniams asmenims, taip pat kitiems organams, neturintiems juridinio asmens statuso, ir jų vadovams, kurie teikia paslaugą arba vykdo a punkte numatytą arba kitą su ja susijusią veiklą.

<...>“

- 18 Pagal šio įstatymo 10 straipsnio m punktą nacionalinė reguliavimo institucija visų pirma išnagrinėja administracinius klausimus, susijusius su pranešimu apie elektroninių ryšių paslaugas, identifikavimo duomenų valdymu, teisės aktais reikalaujamų registrų vedimu, trikdžių šalinimu ir rinkos priežiūra.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 19 UPC yra Liuksemburge įsteigta komercinė bendrovė, ji iš Liuksemburgo teritorijos kitose valstybėse narėse ir pirmiausia Vengrijoje gyvenantiems abonentams teikia per palydovą retransliuojamas sąlyginės prieigos radijo ir audiovizualines programas apimančių paslaugų paketus.
- 20 Kadangi UPC nėra palydovinės infrastruktūros savininkė, šiuo tikslu ji naudojasi trečiųjų šalių paslaugomis. Be to, ji neatsako už programų redakcinę kontrolę. Į kainą, kurią turi sumokėti paslaugos naudotojai, įtraukiamos tiek retransliavimo sąnaudos, tiek transliuotojams ir kolektyvinėms administravimo įstaigoms už jų turinio viešą skelbimą mokami atlygiai.
- 21 Vengrijoje NMHH yra nacionalinė kompetentinga institucija elektroninių ryšių paslaugų srityje.
- 22 Restruktūrizuodama savo veiklą šioje valstybėje narėje, nuo 2010 m. pavasario UPC diskutavo su NMHH pirmtake dėl, be kita ko, elektroninių ryšių paslaugų teikėjo pareigos prisiregistruoti nacionalinėje kompetentingoje institucijoje, kurios valstybės teritorijoje ji ketina teikti tokias paslaugas.
- 23 2010 m. spalio 8 d. UPC informavo NMHH, kad pagal savo buveinės vietą kompetentingoms institucijoms, būtent *Institut luxembourgeois de régulation* (toliau – ILR), pateikė prašymą pateikti paaiškinimų dėl jos teisinės padėties. Atsakydamas ILR pareiškė, kad Liuksemburgo institucijos turi teritorinę kompetenciją dėl UPC teikiamų paslaugų ir kad pagal Liuksemburgo teisę šios bendrovės teikiama paslauga nėra elektroninių ryšių paslauga.
- 24 2010 m. spalio 21 d. sprendimu NMHH, kaip pirmosios instancijos institucija, pradėjo rinkos priežiūros procedūrą UPC atžvilgiu. Pagal šią procedūrą NMHH įpareigojo UPC pateikti dokumentus, susijusius su jos ir vieno iš jos abonentų sutartiniais santykiais.
- 25 Remdamasi pirmiausia ILR išvada UPC atsisakė pateikti prašomą informaciją ir pareikalavo NMHH nutraukti rinkos priežiūros procedūrą tuo pagrindu, kad ši neturinti tarptautinės ir dalykinės kompetencijos. 2010 m. gruodžio 10 d. sprendimu NMHH skyrė UPC 300 000 HUF (Vengrijos forintai) baudą, motyvuodama tuo, kad ji nepateikė prašomos informacijos. UPC dėl šio sprendimo pateikė apeliaciją NMHH vice-prezidentui, šis skundą išnagrinėjo antrąja instancija ir atmetė apeliaciją.
- 26 Tuomet UPC kreipėsi į Vengrijos teismą su prašymu išnagrinėti su šiuo sprendimu susijusį klausimą dėl jurisdikcijos ir nurodė pažeistą nacionalinę teisę. *Fővárosi Törvényszék* panaikino minėtą sprendimą dėl procedūrinių priežasčių ir įpareigojo NMHH vice-prezidentą pakartotinai išnagrinėti skundą.
- 27 Pakartotinai nagrinėdamas skundą NMHH vice-prezidentas pripažino turįs tarptautinę ir dalykinę kompetenciją ir dar kartą atmetė UPC apeliaciją dėl pirmojoje instancijoje priimto sprendimo, tačiau skirtą baudą sumažino iki 100 000 HUF.
- 28 Tuomet UPC kreipėsi į Vengrijos teismą su ieškiniu dėl šio ir pirmojoje instancijoje priimto sprendimų panaikinimo.
- 29 Pasak *Fővárosi Törvényszék*, siekiant išnagrinėti jam pateiktą ginčą pirmiausia reikia, kad būtų atsakyta į klausimus, susijusius su Vengrijos ir Liuksemburgo dalykine ir teritorine jurisdikcija bei UPC teikiamos paslaugos atitiktimi Sąjungos teisei.

30 Šiomis aplinkybėmis *Fővárosi Törvényszék* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar <...> Pagrindų direktyvos <...> 2 straipsnio c punktas aiškintinas taip, kad elektroninių ryšių paslauga laikytina paslaugos teikėjo už atlygį teikiama sąlyginės prieigos prie programų paketo, apimančio per palydovinius tinklus retransliuojamas radijo ir televizijos programos, paslauga?
2. Ar SESV aiškintina taip, kad pirmajame klausime apibūdintai paslaugai reikia taikyti laisvos paslaugų teikimo tarp valstybių narių principą, jeigu ji teikiama iš Liuksemburgo į Vengrijos teritoriją?
3. Ar SESV aiškintina taip, kad pirmajame klausime apibūdintos paslaugos atveju paskirties valstybė, į kurią teikiama paslauga, turi teisę riboti šių paslaugų teikimą nustatydamas, kad paslaugos teikėjas privalo registruotis valstybėje narėje ir įsteigti joje dukterinę bendrovę arba atskirą juridinį asmenį, taip pat reikalauti, kad šios rūšies paslaugos būtų teikiamos tik prieš tai įsteigus dukterinę bendrovę ar atskirą juridinį asmenį?
4. Ar SESV aiškintina taip, kad valstybė narė, kurios teritorijoje yra paslaugos teikimo vieta, turi teisę atlikti administracinį tyrimą dėl pirmajame klausime apibūdintų paslaugų, nesvarbu, kokioje valstybėje narėje veikia ar yra registruota šias paslaugas teikianti bendrovė?
5. Ar <...> Pagrindų direktyvos <...> 2 straipsnio c punktas aiškintinas taip, kad pirmajame klausime apibūdinta paslauga kvalifikuotina kaip elektroninių ryšių paslauga, ar kaip sąlyginės prieigos paslauga, teikiama naudojant šios direktyvos 2 straipsnio f punkte apibrėžtą sąlyginės prieigos sistemą?
6. Ar remiantis tuo, kas minėta, atitinkamas nuostatas galima aiškinti taip, kad pirmajame klausime apibūdintas paslaugų teikėjas yra elektroninių paslaugų teikėjas, kaip jis suprantamas pagal Sąjungos teisę?“

Dėl prejudicinių klausimų

31 Iš karto pažymėtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo Teisingumo Teismui pateikti prejudiciniai klausimai gali būti suskirstyti į dvi atskiras grupes pagal tai, kurias Sąjungos teisės nuostatas prašoma išaiškinti.

32 Pirmoji klausimų grupė susijusi su Pagrindų direktyvos išaiškinimu, siekiant nustatyti UPC vykdomos veiklos pobūdį ir turinį (pirmasis, penktasis ir šeštasis klausimai), o antroji klausimų grupė susijusi su paslaugų teikimo laisvės principo, kaip jis suprantamas pagal SESV 56 straipsnį, taikymu pagrindinėje byloje nagrinėjamos paslaugoms (antrasis–ketvirtasis klausimai).

Dėl Pagrindų direktyvos išaiškinimo

33 Savo pirmuoju, penktuoju ir šeštuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar sąlyginės prieigos prie programų paketo, apimančio per palydovinius tinklus retransliuojamas radijo ir televizijos programos, paslaugos teikimas už atlygį patenka į „elektroninių ryšių paslaugų“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal Pagrindų direktyvos 2 straipsnio c punktą, ar tai turi būti laikoma „sąlyginės prieigos sistema“, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio f punktą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat siekia išsiaiškinti, ar tokios paslaugos teikėjas turi būti laikomas elektroninių ryšių paslaugų teikėju pagal NRS.

- 34 Sprendime *UPC Nederland* (C-518/11, EU:C:2013:709) Teisingumo Teismas jau nagrinėjo klausimą, analogišką tam, kurį iš pradžių pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 35 Minėta byla *UPC Nederland* buvo susijusi su paketo, apimančio per kabelinius tinklus retransliuojamas radijo ir televizijos programas, paslauga, kurią ši bendrovė teikė Nyderlanduose esančios savivaldybės gyventojams.
- 36 Tame sprendime Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Pagrindų direktyvoje aiškiai skiriama turinio gamyba, susijusi su redakcine kontrole, ir turinio perdavimas, nesusijęs su redakcine kontrole, jiems taikomi atskiri teisės aktai, kuriais siekiama atskirų savarankiškų tikslų (žr. Sprendimo *UPC Nederland*, EU:C:2013:709, 41 punktą).
- 37 Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo, kad nors *UPC Nederland BV* klientai įsigyja abonementą, kad gautų šios bendrovės siūlomą bazinį kabelinį paketą, tai nereiškia, kad jos veikla, kurią sudaro turinio redaktorių sukurtų programų, šiuo atveju radijo ir televizijos kanalų, transliavimas perduodant šias programas iki abonentų namuose esančios jungties prie jos kabelinio tinklo, nepatenka į Pagrindų direktyvos 2 straipsnio c punkte įtvirtintą sąvoką „elektroninių ryšių paslaugos“ (žr. Sprendimo *UPC Nederland*, EU:C:2013:709, 43 punktą).
- 38 Atsižvelgdamas į šiuos svarstymus, Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad bazinio kabelinio paketo platinimas patenka į sąvoką „elektroninių ryšių paslaugos“, o dėl to ir į NRS dalykinę taikymo sritį, kiek minėta paslauga apima signalų perdavimą kabelinės televizijos tinklu (žr. Sprendimo *UPC Nederland*, EU:C:2013:709, 44 punktą).
- 39 Teisingumo Teismas dar pažymėjo, kad aplinkybė, jog į abonentams perkeliamas perdavimo sąnaudas įtraukiami radijo ir televizijos kanalams mokami atlygiai ir kolektyvinio autorių teisių administravimo asociacijoms mokamos rinkliavos už kūrinį turinio skelbimą, nekliudo pripažinti *UPC Nederland BV* teikiamos paslaugos „elektroninių ryšių paslauga“, kaip ji suprantama pagal NRS (žr. Sprendimo *UPC Nederland*, EU:C:2013:709, 46 punktą).
- 40 Iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad UPC, kaip ir *UPC Nederland BV*, pati nekuria retransliuojamų radijo ir televizijos programų ir neturi šių programų turinio redakcinės kontrolės. Be to, į UPC teikiamos paslaugos abonementinį mokestį įtraukiamos ne tik transliacijų sąnaudos, bet ir kolektyvinio administravimo asociacijoms mokamos rinkliavos už retransliuojamą kūrinį turinį.
- 41 Be to, kaip tai matyti iš Pagrindų direktyvos 2 straipsnio a ir c punktų, aplinkybė, kad elektroninių ryšių tinklais signalai perduodami per kabelius arba palydovinę infrastruktūrą, neturi lemiamos reikšmės aiškinant „elektroninių ryšių paslaugos“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą.
- 42 Tačiau UPC teigia, kad neteikia elektroninių ryšių paslaugų pagal Pagrindų direktyvos 2 straipsnio c punktą, nes neperduoda signalų ir neturi elektroninių ryšių tinklo, t. y. palydovinės infrastruktūros. Šiuo tikslu ji teigia pasinaudojanti trečiųjų asmenų teikiamomis paslaugomis ir jiems priklausančiais įrenginiais.
- 43 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad tai, jog signalas buvo siunčiamas naudojantis infrastruktūra, kuri nepriklauso UPC, nėra svarbu nustatant paslaugos pobūdį. Tam iš tiesų svarbi tik aplinkybė, kad prieš galutinius naudotojus UPC atsako už signalo, kuris užtikrina jų užsiprenumeruotos paslaugos teikimą, perdavimą.
- 44 Bet koks kitas aiškinimas labai apribotų NRS taikymo sritį, pakenktų jos nuostatų veiksmingumui, todėl kliudytų įgyvendinti šia sistema siekiamus tikslus. Iš tiesų, kadangi, kaip matyti iš Direktyvos 2009/140 5 konstatuojamosios dalies, pačios NRS tikslas yra sukurti tikrąją elektroninių ryšių vidaus rinką, kurioje elektroniniai ryšiai galiausiai būtų reglamentuojami tik konkurencijos teisės

nuostatomis, iš šios direktyvos taikymo srities pašalinus įmonę, kaip antai UPC, tuo pretekstu, kad ji nėra perduoti signalus leidžiančios satelitinės infrastruktūros savininkė, būtų labai sumažinta jos taikymo sritis (šiuo klausimu žr. Sprendimo *UPC Nederland*, EU:C:2013:709, 45 punktą).

- 45 Nors minėtame Sprendime *UPC Nederland* pateiktas išaiškinimas leidžia pateikti atsakymą į klausimą dėl UPC suteiktos paslaugos kvalifikavimo pagal NRS, vis dėlto svarbu priminti, kad prieiga prie minėtos paslaugos yra sąlyginė, nes UPC abonentai turi prieigą prie per palydovus perduodamų programų tik jas dekodavus.
- 46 Dėl šios aplinkybės prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar UPC teikiama paslauga turi būti laikoma ne elektroninių ryšių paslauga, kaip ji suprantama pagal Pagrindų direktyvos 2 straipsnio c punktą, bet „kontroliuojamojo prisijungimo [sąlyginės prieigos] sistema“, kaip ji suprantama pagal tos pačios direktyvos 2 straipsnio f punktą.
- 47 Kaip savo išvados 43 punkte pažymėjo generalinė advokatė, ši prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo abejonė, atrodo, grindžiama prielaida, kad elektroninių ryšių paslauga ir sąlyginės prieigos sistema negali egzistuoti kartu.
- 48 Tačiau ši prielaida yra klaidinga.
- 49 Iš tiesų primintina, kad Pagrindų direktyvos 2 straipsnio f punkte sąlyginės prieigos sistema apibrėžiama kaip bet kuri techninė priemonė ir (arba) susitarimas [mechanizmas], leidžiantis naudotis apsaugotąją radijo ar televizijos transliavimo paslauga, teikiama suprantama forma tik gavus abonementinį ar kitokios formos išankstinį individualų leidimą“.
- 50 Iš šios nuostatos matyti, kad sąlyginės prieigos sistema yra prieigos prie radijo ir televizijos paslaugos būdas, neatsiejamas nuo prieigą prie tokios paslaugos ribojančios techninės priemonės įdiegimo, kad šia paslauga galėtų pasinaudoti tik su šios paslaugos teikėju abonentinį susitarimą pasirašę asmenys. Tačiau pati sąlyginės prieigos sistema dar neužtikrina, kad bus galima naudotis radijo ir televizijos paslauga. Tokia prieiga visuomet priklauso nuo signalų perdavimo elektroninių ryšių tinklu.
- 51 Taigi, sąlyginės prieigos sistemos įgyvendinimas yra tiesiogiai susijęs su apsaugotosios paslaugos teikimu. Iš tiesų esant situacijoms, kur sąlyginės prieigos sistemos operatorius yra ir radijo ir televizijos programų transliacijos paslaugos teikėjas, kaip tai, atrodo, yra šioje pagrindinėje byloje, reikia kalbėti apie subendrintą paslaugą, kai radijo ir televizijos paslaugų teikimas yra pagrindinis šio operatoriaus vykdomos veiklos elementas, o sąlyginės prieigos sistema – papildomas elementas.
- 52 Atsižvelgiant į sąlyginės prieigos sistemos papildomą pobūdį, ji gali būti susieta su elektroninių ryšių paslauga, kurią sudaro radijo ar televizijos programų transliacija taip, kad pastaroji neprarastų savo elektroninių ryšių paslaugos statuso.
- 53 Šią išvadą paremia Pagrindų direktyvos 2 straipsnio ea punktas, pagal kurį sąlyginės prieigos sistemos yra su elektroninių ryšių tinklu ir (arba) elektroninių ryšių paslauga susijusios paslaugos, kurios leidžia teikti paslaugas pasitelkiant tą tinklą ir (arba) paslaugą.
- 54 Be to, nors Direktyvoje 98/84 nustatytos specialios taisyklės sąlyginės prieigos sistemoms, pagal šios direktyvos 1 straipsnį ja siekiama tik suderinti valstybių narių nuostatas, susijusias su veiksmais prieš neteisėtas priemones, kuriomis galima be leidimo prisijungti prie apsaugotųjų paslaugų. Šiomis aplinkybėmis minėta direktyva neturi reikšmės kvalifikuojant elektroninių ryšių paslaugas, kurioms taikoma sąlyginė prieiga.
- 55 Be to, kalbant apie tai, ar paslaugos teikėjas, kaip jį apibrėžė UPC, turi būti laikomas elektroninių ryšių paslaugų teikėju, kaip tai suprantama pagal NRS, pažymėtina, kad nei Pagrindų direktyvoje, nei Leidimų direktyvoje sąvoka „elektroninių ryšių paslaugų teikėjas“ nėra apibrėžta.

- 56 Tačiau pagal Direktyvos 2002/21 2 straipsnio k punktą abonentas yra kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo, kuris su viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėju sudarė sutartį dėl tokių paslaugų teikimo.
- 57 Todėl reikia konstatuoti, kad elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, kaip jis suprantamas pagal Pagrindų direktyvos 2 straipsnio c punktą, yra elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, kaip jis suprantamas pagal šią direktyvą.
- 58 Taigi į pirmąjį, penktąjį ir šeštąjį klausimus reikia atsakyti, kad Pagrindų direktyvos 2 straipsnio c punktas turi būti aiškinamas taip, kad sąlyginės prieigos prie programų paketo, apimančio per palydovinius tinklus retransliuojamas radijo ir televizijos programas, paslaugos teikimas už atlygį patenka į „elektroninių ryšių paslaugų“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal minėtą direktyvą. Tai, kad ši paslauga apima sąlyginės prieigos sistemą, kaip ji suprantama pagal Pagrindų direktyvos 2 straipsnio ea ir f punktus, šiuo klausimu neturi reikšmės. Paslaugą, kaip nagrinėjamą pagrindinėje byloje, teikiantis operatorius turi būti laikomas elektroninių ryšių paslaugų teikėju pagal Pagrindų direktyvą.

Dėl laisvo paslaugų judėjimo

Dėl antrojo klausimo

- 59 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamose pagrindinėje byloje, sąlyginės prieigos prie programų paketo, apimančio per palydovinius tinklus retransliuojamas radijo ir televizijos programas, paslaugos teikimas už atlygį yra paslaugų teikimas, kaip jis suprantamas pagal SESV 56 straipsnį.
- 60 Neginčijama, kad UPC yra Liuksemburge įsteigta bendrovė, kuri kitose valstybėse narėse reziduojantiems abonentams teikia radijo ir televizijos programų paketų paslaugas.
- 61 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką televizijos pranešimų transliacijai ir jiems perduoti taikomos Sutarties taisyklės, susijusios su paslaugų teikimu (šiuo klausimu žr. Sprendimo *De Coster*, C-17/00, EU:C:2001:651, 28 punktą ir Sprendimo *United Pan-Europe Communications Belgium ir kt.*, C-250/06, EU:C:2007:783, 28 punktą).
- 62 Tačiau klausimas, ar nacionalinės teisės aktai elektroninių ryšių paslaugų sektoriuje, kaip antai 2003 m. Įstatymas Nr. C, turi būti nagrinėjami atsižvelgiant į SESV 56 straipsnį, priklauso nuo šiam sektoriuje Sąjungoje pasiekto teisės aktų suderinimo laipsnio.
- 63 Iš tiesų bet kokia nacionalinė priemonė, priklausanti Sąjungos lygiu išsamiai suderintai sričiai, turi būti vertinama atsižvelgiant į šios suderinimo priemonės, o ne į pirminės teisės, nuostatas (žr., be kita ko, Sprendimo *Deutscher Apothekerverband*, C-322/01, EU:C:2003:664, 64 punktą ir Sprendimo *Citroën Belux*, C-265/12, EU:C:2013:498, 31 punktą).
- 64 Šiuo klausimu pažymėtina, kad pagal Pagrindų direktyvos 7 konstatuojamąją dalį „šios direktyvos ir specifinių direktyvų nuostatos [kurios sudaro NRS] nekliudo kiekvienai valstybei narei imtis būtinų priemonių savo esminių saugumo interesų ir valstybės politikos bei visuomenės saugumo apsaugai užtikrinti ir leisti tirti bei atskleisti kriminalinius nusikaltimus ir kelti dėl jų bylas, taip pat nekliudo nacionalinėms reguliavimo institucijoms nustatyti konkrečius proporcingus įpareigojimus, taikomus elektroninių ryšių paslaugų teikėjams“.
- 65 Pagrindų direktyvos 3 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad ši direktyva nepažeidžia priemonių, taikomų nacionaliniu lygiu laikantis Sąjungos teisės, kuriomis siekiama bendros svarbos tikslų.

- 66 Iš Pagrindų direktyvos 8 straipsnio 1 dalies matyti, kad valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės reguliavimo institucijos imtųsi visų reikiamų priemonių, skirtų konkurencijai elektroninių ryšių paslaugų teikimo srityje skatinti, vidaus rinkai plėtoti ir rūpintis Europos Sąjungos piliečių interesais, ir kad šios priemonės būtų proporcingos siekiamam tikslui.
- 67 Ta pačia prasme Leidimų direktyvos 15 konstatuojamoje dalyje skelbiama, kad sąlygos, su kuriomis galima sieti bendrąjį leidimą, turėtų griežtai neviršyti to, kas būtina, kad būtų laikomasi reikalavimų ir įpareigojimų pagal Sąjungos teisę atitinkančią nacionalinę teisę.
- 68 Savo ruožtu Prieigos direktyvos 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad nacionalinės institucijos gali nustatyti su tinklų sujungimu ir (arba) prieiga susijusius skaidrumo įpareigojimus, ir reikalauti, kad operatoriai viešai skelbtų konkrečią informaciją.
- 69 Pagaliau Sprendime *Telekomunikacja Polska* (C-522/08, EU:C:2010:135, 29 punktą) Teisingumo Teismas, konstatavęs, kad Universaliųjų paslaugų direktyvos 20 straipsnis taikomas nepažeidžiant Sąjungos teisę atitinkančių nacionalinės teisės aktų, susijusių su vartotojų apsauga, nusprendė, jog Pagrindų direktyvoje ir Universaliųjų paslaugų direktyvoje nenumatytas išsamus vartotojų apsaugos aspektų suderinimas.
- 70 Šiomis aplinkybėmis konstatuotina, kad Sąjungos teisėje nenumatytas visiškas elektroninių ryšių paslaugų sektoriaus suderinimas, vadinasi, pagrindinėje byloje nagrinėjamus nacionalinės teisės aktus, kiek jie susiję su aspektais, kurių NRS neapima, reikia vertinti atsižvelgiant į SESV 56 straipsnį.
- 71 Tačiau NMHH ir Vengrijos vyriausybė į antrąjį klausimą siūlo atsakyti neigiamai, nes savo buveinės valstybėje narėje UPC nevykdo jokios veiklos, susijusios su radijo ir audiovizualinių programų paslaugų teikimu.
- 72 Šiuo klausimu pakanka priminti, kad valstybėje narėje įsteigto ūkio subjekto teisė teikti paslaugas kitoje valstybėje narėje, kaip nustatyta SESV 56 straipsnyje, nėra susieta su sąlyga, jog minėtas ūkio subjektas tokias paslaugas taip pat turi teikti įsisteigimo valstybėje narėje. Iš tiesų šiame straipsnyje tik reikalaujama, kad paslaugų teikėjas būtų įsisteigęs kitoje nei paslaugų gavėjo valstybėje (žr. Sprendimo *Carmen Media Group*, C-46/08, EU:C:2010:505, 43 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 73 Čekijos, Rumunijos ir Slovakijos vyriausybės teigia, kad UPC vykdomai veiklai netaikomas SESV 56 straipsnis, nes ši veikla nėra laikina ar atsitiktinė, o vykdoma nuolat ir sistemingai. Šiomis aplinkybėmis UPC piktnaudžiaudama remiasi taisyklių, susijusių su šiuo straipsniu garantuojama paslaugų teikimo laisve, taikymu.
- 74 Taip pat pažymėtina, kad Sutartyje nėra nė vienos nuostatos, leidžiančios abstrakčiai nustatyti trukmės ar dažnumo ribą, nuo kurios tam tikros paslaugos ar tam tikros rūšies paslaugų teikimas kitoje valstybėje narėje nebegali būti laikomas paslaugų teikimu; dėl to „paslauga“, kaip ji suprantama pagal Sutartį, gali reikšti įvairiausias paslaugas, įskaitant tas, kurios teikiamos pakankamai ilgą laiką ar net kelerius metus (žr. Sprendimo *Schnitzer*, C-215/01, EU:C:2003:662, 30 ir 31 punktus bei Sprendimo *Duomo Gpa ir kt.*, C-357/10–C-359/10, EU:C:2012:283, 32 punktą).
- 75 Taigi vien to, kad vienoje valstybėje narėje įsisteigęs ūkio subjektas kitoje valstybėje narėje atitinkamu dažnumu arba nuolat teikia tapačias arba identišką paslaugas neturėdamas tam reikalingos infrastruktūros, kuri jam leistų užtikrinti jo ūkinės veiklos stabilumą ir tęstinumą, ir naudojant šią infrastruktūrą siūlyti savo paslaugas, be kita ko, šios valstybės narės gyventojams, nepakanka, kad ji būtų galima laikyti įsisteigusiu toje kitoje valstybėje narėje (Sprendimo *Schnitzer*, EU:C:2003:662, 32 punktą).

- 76 Pažymėtina, kad aplinkybė, jog įmonė valstybėje narėje yra įsteigta turint tikslą išvengti kitos valstybės narės teisės aktų taikymo, nekliudo šių transliacijų laikyti paslaugomis, kaip jos suprantamos pagal Sutartį. Iš tiesų šis klausimas skiriasi nuo klausimo, ar valstybė narė gali imtis priemonių, kliudančių kitoje valstybėje narėje įsteigtam paslaugų teikėjui išvengti jos vidaus teisės aktų taikymo (žr. Sprendimo *TV10*, C-23/93, EU:C:1994:362, 15 punktą).
- 77 Be to, vien aplinkybė, jog pagrindine laisve naudojamasi turint tikslą pasinaudoti palankesniais teisės aktais, nėra pakankama, kad būtų galima daryti išvadą apie piktnaudžiavimą šia laisve (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Cadbury Schweppes ir Cadbury Schweppes Overseas*, C-196/04, EU:C:2006:544, 37 punktą).
- 78 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, už atlygį teikiama sąlyginė prieiga prie programų paketo, apimančio satelitinės radijo ir televizijos programas, yra paslauga, kaip ji suprantama pagal SESV 56 straipsnį.

Dėl ketvirtąjo klausimo

- 79 Savo ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar elektroninių ryšių paslaugų priežiūros procedūras, kaip nagrinėjamasios šioje pagrindinėje byloje, turi taikyti valstybės narės, kurioje minėtų paslaugų gavėjai turi gyvenamąją vietą, institucijos, ar valstybės narės, kurioje yra įsisteigusi šias paslaugas teikianti įmonė, institucijos.
- 80 Šis klausimas kilo vykstant ginčams pagrindinėje byloje dėl Liuksemburgo ir Vengrijos atitinkamų valdžios institucijų dalykinės ir teritorinės kompetencijos taikyti priežiūros procedūras iš Liuksemburgo teritorijos vykdomai radijo ir audiovizualinių programų, skirtų Vengrijos teritorijoje gyvenantiems asmenims, transliavimo veiklai.
- 81 Pažymėtina, kad pagrindinė byla yra susijusi su baudos, kurią NMHH skyrė UPC, nes pastaroji atsisakė NMHH pateikti su sutartiniais UPC ir vieno iš jos abonentų santykiais susijusią informaciją, teisėtumu. Prašymas pateikti informacijos buvo paduotas vykdant rinkos priežiūros procedūrą, kuri UPC atžvilgiu pradėta remiantis jos abonentų skundais.
- 82 Iš šio sprendimo 58 straipsnio matyti, kad Vengrijos teritorijoje UPC teikia „elektroninių ryšių paslaugas“, kaip jos suprantamos pagal Pagrindų direktyvos 2 straipsnio c punktą.
- 83 Šiomis aplinkybėmis UPC transliuojamų radijo ir audiovizualinių programų, prie kurių taikoma sąlyginė prieiga, paketų teikimui Vengrijos teritorijoje gyvenantiems abonentams taikoma NRS, konkrečiai kalbant, Leidimų direktyva.
- 84 Šiuo klausimu pažymėtina, kad pagal Leidimų direktyvos 6 straipsnio 1 ir 3 dalis bendrajam leidimui teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas galima taikyti tik tas sąlygas, kurios atitinkamai išvardytos direktyvos priedo A dalyje.
- 85 Taip pat pažymėtina, kad Leidimų direktyvos 11 straipsnio 1 dalies b punkte, siejamame su šios direktyvos priedo A dalies 8 punktu, numatyta, jog nacionalinės reguliavimo institucijos iš įmonių gali reikalauti tik proporcingos ir pagrįstos informacijos, kai gavus skundą ar savo iniciatyva atliekant tyrimą to reikia tikrinant, kaip laikomasi vartotojų apsaugos sąlygų.
- 86 Iš šių aplinkybių matyti, kad, esant dabartinei Sąjungos teisės būklei, Leidimų direktyvoje kompetentingoms nacionalinėms institucijoms nenumatyta jokia pareiga pripažinti valstybės, iš kurios teikiamos nagrinėjamos paslaugos, priimtus sprendimus dėl leidimų išdavimo.

- 87 Todėl valstybė narė, kurios teritorijoje gyvena elektroninių ryšių paslaugų gavėjai, pagal šios direktyvos nuostatas gali nustatyti tam tikras šių paslaugų teikimo sąlygas.
- 88 Šiomis aplinkybėmis į ketvirtąjį klausimą reikia atsakyti, kad teisę taikyti tokias elektroninių ryšių paslaugų, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, priežiūros procedūras turi valstybės narės, kurioje reziduoja minėtų paslaugų gavėjai, institucijos.

Dėl trečiojo klausimo

- 89 Savo trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar SESV 56 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo draudžiama valstybėms narėms nustatyti įmonėms, kurios šios valstybės teritorijoje teikia elektroninių ryšių paslaugas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pareigą įregistruoti šias paslaugas ir įsteigti šioje valstybėje narėje dukterinę bendrovę arba nuo valstybėje narėje, iš kurios retransliuojama, įsteigto subjekto atskirą juridinį asmenį.

– Dėl priimtumo

- 90 NMHH ir Vengrijos vyriausybė mano, kad trečiasis prejudicinis klausimas yra nepriimtinas.
- 91 Jie teigia, kad ginčas pagrindinėje byloje nėra susijęs nei su įsisteigimo laisve, nei su šiame klausime minimais Sąjungos teisės tarpvalstybinių paslaugų aspektais. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia kitokias problemas nei tos, kurios kilo šioje byloje. Tai klausimas, į kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas neturi atsakyti, todėl jis nėra svarbus siekiant išspręsti pagrindinę bylą.
- 92 Šiuo atžvilgiu primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką SESV 267 straipsnyje numatyta procedūra yra bendradarbiavimo tarp Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų priemonė, pagal kurią Teisingumo Teismas nacionaliniams teismams teikia Sąjungos teisės aiškinimą, būtiną pastariesiems priimant sprendimą dėl jų nagrinėjamų ginčų (žr., be kita ko, Sprendimo *Fish Legal ir Shirley*, C-279/12, EU:C:2013:853, 29 punktą).
- 93 Nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės aiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytus teisinius pagrindus ir faktines aplinkybes, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma reikšmingumo prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą, tik jei akivaizdu, jog prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas yra visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba kai Teisingumo Teismas neturi faktinės ar teisinės informacijos, reikalingos naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (žr., be kita ko, Sprendimo *Fish Legal ir Shirley*, EU:C:2013:853, 30 punktą).
- 94 Šiuo atveju atsakydamas į Teisingumo Teismo prašymą pagal šio teismo Procedūros reglamento 101 straipsnio 1 dalį pateikti paaiškinimus nacionalinis teismas nurodė priežastis, kodėl atsakymas į šį klausimą jam gali būti naudingas, jei Teisingumo Teismas konstatuotų SESV 56 straipsnio pažeidimą. Taigi neakivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės aiškinimas nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybėmis ar dalyku.
- 95 Taigi trečiąjį prejudicinį klausimą reikia pripažinti priimtinu.

– Dėl esmės

- 96 Kalbant apie pareigą įregistruoti tokią paslaugą, kaip nagrinėjamąją pagrindinėje byloje, valstybėje narėje, kurios teritorijoje ji teikiama, pažymėtina, jog iš Leidimų direktyvos 3 straipsnio 2 ir 3 dalių matyti, kad elektroninių ryšių paslaugų teikėjas gali būti ipareigotas prieš pradėdamas veiklą nacionalinės reguliavimo institucijoms pateikti pranešimą su minimalia informacija, kuri šioms institucijoms būtina vedant registrą.
- 97 Iš Leidimų direktyvos 3 straipsnio 2 ir 3 dalių taip pat matyti, kad ši informacija turi būti būtina teikėjo tapatybei nustatyti, pavyzdžiui, bendrovės registracijos numeris ir teikėjo kontaktinis asmuo, teikėjo adresas, trumpas tinklo ar paslaugos aprašymas ir numatyta veiklos pradžios data. Šioje nuostatoje taip pat patikslinama, kad elektroninių ryšių paslaugų teikimas negali būti siejamas su reikalavimu įmonei gauti atskirą nacionalinės reguliavimo institucijos sprendimą ar kitą kokį administracinį aktą. Be to, pranešusi įmonė gali pradėti veiklą.
- 98 Šiuo klausimu pažymėtina, kaip Teisingumo Teismas jau konstatavo šio sprendimo 70 punkte, jog aplinkybė, kad Pagrindų direktyvoje ir specialiosiose direktyvose, įskaitant Leidimų direktyvą, kurios sudaro NRS, nenumatytas visiškas nacionalinės teisės aktų elektroninių ryšių paslaugų sektoriuje suderinimas, nekliudo Sąjungos teisės aktų leidėjui dėl tam tikrų konkrečių NRS aspektų griežtai apibrėžti valstybių narių diskreciją.
- 99 Būtent toks yra Leidimų direktyvos 3 straipsnio atvejis: šiame straipsnyje nustatyta teisinė tvarka, pagal kurią valstybės narės kompetentingos reguliavimo institucijos gali nustatyti sąlygas siekdamas leisti kitose valstybėse narėse įsisteigusioms įmonėms teikti elektroninių ryšių paslaugas tų valstybių teritorijoje.
- 100 Konstatuotina, kad elektroninių ryšių paslaugas teikiančių įmonių pareiga įregistruoti tokias paslaugas valstybės narės, kurios teritorijoje minėtos paslaugos teikiamos, nacionalinėje reguliavimo institucijoje yra aiškiai nustatyta Leidimų direktyvoje. SESV 56 straipsnis nedraudžia valstybėms narėms nustatyti tokią pareigą su sąlyga, kad laikomasi Leidimų direktyvos 3 straipsnyje nustatytų reikalavimų.
- 101 Kiek tai susiję su pareiga įmonei, pageidaujantiai teikti elektroninių ryšių paslaugas kitoje nei įsisteigimo valstybėje narėje, įsteigti dukterinę bendrovę ar atskirą juridinį asmenį, primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką SESV 56 straipsnyje reikalaujama panaikinti ne tik bet kokią paslaugų teikėjo diskriminaciją dėl jo pilietybės ar dėl to, kad jis įsisteigęs kitoje nei paslaugos teikimo valstybėje narėje, bet ir visus apribojimus, net vienodai taikomus tiek nacionaliniams, tiek kitų valstybių narių paslaugų teikėjams, jeigu jais gali būti draudžiama, trukdoma ar daroma mažiau patraukli paslaugų teikėjo, įsteigto kitoje valstybėje narėje, kur jis teisėtai teikia tokias pačias paslaugas, veikla (Sprendimo *Konstantinides*, C-475/11, EU:C:2013:542, 44 punktas).
- 102 Konstatuotina, kad nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią kitoje valstybėje įsisteigusi įmonė turi įsteigti nuolatinį padalinį valstybėje narėje, kur ketina teikti elektroninių ryšių paslaugas, pažeidžiamas SESV 56 straipsnyje įtvirtintas draudimas nustatyti bet kokį paslaugų teikimo laisvės apribojimą.
- 103 Aišku, šios laisvės apribojimai paprastai gali būti leidžiami remiantis SESV 52 straipsnyje, taikomame šiai sričiai pagal SESV 62 straipsnį, aiškiai numatytomis leidžiančiomis nukrypti nuostatomis viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir jos sveikatos sumetimais arba, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, pateisinami privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais (Sprendimo *Garkalns*, C-470/11, EU:C:2012:505, 35 punktas).
- 104 Tačiau ipareigojimas įsisteigti paneigia pačią paslaugų teikimo laisvę, todėl panaikina SESV 56 straipsnio veiksmingumą (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, 205/84, EU:C:1986:463, 52 punktą ir Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-546/07, EU:C:2010:25, 39 punktą).

- 105 Bet kuriuo atveju, kaip savo išvados 89 ir 91 punktuose pažymėjo generalinė advokatė, galimybės taikyti didesnės apimties kontrolę, kuri leistų steigti dukterinę įmonę arba atskirą juridinį asmenį, pagrindinėje byloje nėra pateisinamos.
- 106 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad SESV 56 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo:
- nedraudžiama valstybėms narėms įpareigoti įmones, kurios jos teritorijoje teikia elektroninių ryšių paslaugas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, įregistruoti šias paslaugas, jei laikomasi Leidimų direktyvos 3 straipsnyje apibrėžtų reikalavimų, tačiau
 - draudžiama, kad įmonės, kurios pageidauja teikti elektroninių ryšių paslaugas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kitoje nei įsisteigimo valstybėje narėje būtų įpareigtos įsteigti dukterinę įmonę arba nuo valstybėje narėje, iš kurios retransliuojama, įsteigto subjekto atskirą juridinį asmenį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 107 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva), iš dalies pakeistos 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB, 2 straipsnio c punktas turi būti aiškinamas taip, kad sąlyginės prieigos prie programų paketo, apimančio per palydovinius tinklus retransliuojamas radijo ir televizijos programas, paslaugos teikimas už atlygį patenka į „elektroninių ryšių paslaugų“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal minėtą nuostatą.**

Tai, kad ši paslauga apima sąlyginės prieigos sistemą, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2002/21/EB, iš dalies pakeistos Direktyva 2009/140, 2 straipsnio ea ir f punktus, šiuo klausimu neturi reikšmės.

Paslaugą, kaip nagrinėjamąją pagrindinėje byloje, teikiantis operatorius turi būti laikomas elektroninių ryšių paslaugų teikėju pagal Direktyvą 2002/21/EB, iš dalies pakeistą Direktyva 2009/140.

2. Tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, sąlyginės prieigos prie programų paketo, apimančio per palydovinius tinklus retransliuojamas radijo ir televizijos programas, paslaugos teikimas už atlygį yra paslaugų teikimas, kaip jis suprantamas pagal SESV 56 straipsnį.
3. Tokių elektroninių ryšių paslaugų, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, priežiūros procedūras turi taikyti valstybės narės, kurioje minėtų paslaugų gavėjai turi gyvenamąją vietą, institucijos.

4. SESV 56 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo:

- nedraudžiama valstybėms narėms įpareigoti įmones, kurios jos teritorijoje teikia elektroninių ryšių paslaugas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, įregistruoti šias paslaugas, jei laikomasi Leidimų direktyvos 3 straipsnyje apibrėžtų reikalavimų, tačiau
- draudžiama, kad įmonės, kurios pageidauja teikti elektroninių ryšių paslaugas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kitoje nei įsisteigimo valstybėje narėje būtų įpareigos įsteigti dukterinę įmonę arba nuo valstybėje narėje, iš kurios retransliuojama, įsteigto subjekto atskirą juridinį asmenį.

Parašai.